

A TALAJ, AZ ÉLŐVILÁG, A KLÍMA ÉS A SZŐLŐ VÉDELMÉT EGYARÁNT SZOLGÁLTATJA AZ ÜLTETVÉNY SORKÖZEINEK ÉLŐ TAKARÁSA.

SZERZŐ:
TARNAI MÁRIA

AZ ÖKOLÓGIAI SZŐLŐTERMESZTÉS ELMÉLETE ÉS GYAKORLATA

 ÖMKi Az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKi), a Biocont Magyarország Kft. és a Vindependent Ökológiai szekciója 2012. november 21-én, Szekszárdon a fenti címmel szervezett, az MNVh által támogatott és akkreditált képzést. Az esemény az ÖMKi októberben elhunyt munkatársának, Dr. Illyés Eszternek is emléket állított. Többek között ő állította össze a képzés anyagát a 2012 folyamán végzett szőlősorköz-gyepesítési kísérletek eredményeire is támaszkodva. Az alábbi cikk nagymértékben az ő munkáira épül.

a

z Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet, a Biocont Magyarország Kft. és a Vindependent Ökológiai Szekciója által szervezett szakmai képzésen mintegy 80 gyakorló és leendő

bioborász, szaktanácsadó és a téma iránt érdeklődő szakmabeli vett részt. A Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet (NAKVI) által továbbképzésként akkreditált rendezvény helyszíne a szekszárdi Mészáros Pál Pince és Borház

korlati tapasztalatok és ismeretek átadásán túl a szervezők célja volt az ágazat helyi szereplői közötti szakmai eszmecsere és együttgondolkodás erősítése, az együttműködés útján megvalósuló fejlesztések elősegítése.

A SZERVEZŐK

A főszervező Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKi) a nemzetközileg elismert svájci kutatóintézet, a Forschungsinstitut für biologischen Landbau (FiBL) hazai partnerintézménye. Az ÖMKi célja, hogy szoros együttműködésben a termelőkkel és a feldolgozókkal, gyakorlatközpontú kutatás és hatékony ismeretátadás révén előmozdítsa

AZ IDEÁLISNAK TEKINTETT KEVERÉK 1. A TÉRSÉGBEN HONOS, 2. ALACSONY NÖVÉSŰ, 3. JÓ TALAJTAKARÓ KÉPESSÉGŰ, 4. LEHETŐLEG ÉVELŐ ÉS HOSSZAN VIRÁGZÓ, 5. A KERESKEDELMI FORGALOMBAN BESZEREZHETŐ, 6. SZÁRAZSÁGTŰRŐ ÉS 7. KÜLÖNBÖZŐ GYÖKERESÉDÉSI TÍPUSÚ, ILLETVE GYÖKÉRMÉLYSÉGŰ GYEPI FAJOKBÓL ÁLL.

volt. A rendezők szándéka az volt, hogy mind több szőlész-borász felismerje az ökológiai művelésben és borkészítésben rejlő lehetőségeket, és Villányhoz hasonlóan a szekszárdi történelmi borvidéken is lendületet kapjon az ökoszőlész, valamint a minősített biobor-előállítás értékeinek felfedezése, hasznosítása.

A rendezvényt megelőzte egy találkozó 2012. november 20-án, ahol Dr. Illyés Miklós, az Illyés Kúria vezetőjének kezdeményezésére megalakult a szekszárdi Hegyközség ökológiai szekciója azzal a céllal, hogy keretet adjon a tagok közös munkájának a magas minőségű ökológiai borok előállításában. Az ökológiai szekció találkozók, rendezvényekkel, tapasztalatcserével is igyekszik majd népszerűsíteni a biobortermelést a környékbeli szőlészek között.

A szakmai továbbképzés keretében a résztvevők új ismereteket szerezhettek az ökológiai szőlőtermesztésről és bioborkészítésről, az ezekre vonatkozó európai uniós és magyar jogszabályokról és előírásokról, az ökológiai gazdálkodásra való áttérés feltételrendszeréről és gyakorlati megvalósításáról, valamint megismerkedhettek az ökológiai növényvédelem legfontosabb elméleti és gyakorlati megoldásaival.

Az ökológiai gazdálkodás – és ezen belül az ökológiai szőlőművelés – kulcsfontosságú szerepet tölt be a fenntartható talajerő-gazdálkodás megvalósításában, a biológiai sokféleség megőrzésében és a kiváló minőségű, különleges termékek, elsősorban természetesen a minőségi biobor előállításában. A gy-

az ökológiai gazdálkodás magyarországi fejlődését, gazdagítsa hazai tudásbázisát.

A 2005-ben alakult Magyar Független Szőlő- és Bortermelők Országos Szövetsége Egyesület (Vindependent) fő célja a szőlészeti és borászati kis- és középvállalkozások érdekeinek képviselete. A Vindependent Ökológiai Szekciójának célja az ökológiai szőlő- és bortermelés támogatása, népszerűsítése és fejlesztése, az ezzel foglalkozók tapasztalatainak összegyűjtése, az érdekképviselet és tanácsadás megszervezése.

A Biocont Magyarország Kft. tízéves tapasztalattal rendelkezik a biológiai növény-

védelem Magyarországon még kevésbé ismert technológiáinak, készítményeinek forgalmazása és a szelíd növényvédelmi módszerek használata területén. A szekszárdi képzésen László Gyula cégvezető az ökológiai szőlőtermesztés növényvédelmi módszereiről, valamint a fajgazdag szőlősorköz-növényzet alkalmazásának előnyeiről és lehetőségeiről tartott előadást.

A rendezvény külföldi meghívott előadója Dr. Uwe Hofmann, az ökológiai szőlészeti és borászati elismert nemzetközi szakértője, a németországi Geisenheimben működő Eco-Consult (International Consultancy of Organic Viticulture and Enology) tanácsadó iroda alapítója és vezetője. A német szakember több évtizedes tapasztalattal rendelkezik az ökológiai szőlőművelés témakörében a természettechnológiától a feldolgozáson keresztül a minőségbiztosítási rendszerekig. A '80-as évektől kezdve számos nemzetközi kutatási program vezetője és koordinátora, a Német Szövetségi Ökoszőlő Társaság (Bundesverband Ökologischer Weinbau – BOW) alapítója, több tucat tudományos cikk, könyv és könyvfejezet szerzője, illetve szerkesztője.

A PROGRAM

A regisztráció és a szervezők köszöntője után Dr. Drexler Dóra, az ÖMKi ügyvezetője mutatta be az ökológiai gazdálkodás szerepét a fenntarthatóság és a biodiverzitás megőrzésében.

Ezt követően Dr. Lucskai Attila, a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Osztályának ökológiai és mikológiai szakreferense tartott előadást „Az ökológiai szőlőtermesztés és bioborászati helyzete, szabályozási rendszere és jövője Magyarországon” címmel.

➔ **AZ ÖKOLÓGIAI SZŐLŐTERMESZTÉS RŐL SZÓLÓ SZAKKÉPZÉSRE A SZAKMAI KÖZÖNSÉG NAGYFOKÚ ÉRDEKLŐDÉSSSEL VÁLASZOLT: TÖBB, MINT 70 RÉSZTVEVŐ ÉRKEZETT A MÉSÁROS PÁL PINCE ÉS BORHÁZBA**

Az EU Közös Agrárpolitikáját és az ökológiai gazdálkodás 2014 utáni perspektíváit Palakovics Szilvia, a VM Közösségi Támogatási és Pénzügyi Osztályának munkatársa ismertette.

Dr. Roszík Péteről, a Biokontroll Hungária Nonprofit Kft. vezetőjétől megtudhatták a résztvevők az ökológiai szőlőtermesztésre való átállás előírásainak részleteit, a megvalósítás adminisztratív és gyakorlati lépéseit, az ellenőrzés menetét.

A TAPASZTALATOK AZT MUTATJÁK, HOGY AZ ÉVELŐ, FAJGAZDAG SZŐLŐSORKÖZ-NÖVÉNYZET LÉTREHOZÁSÁRA TETT KÍSÉRLET EREDMÉNYESNEK MONDHATÓ. AZ ÁTLAGOSNÁL JÓVAL SZÁRAZABB ÉS MELEGEBB 2012-ES ÉV ELLENÉRE A TAVASSzal VETETT NÖVÉNYEK KICSÍRÁZTAK, MEGTELEPEDTEK, ÉS NYÁRRA JELENTŐSBORÍTÁST ÉRTEK EL.

Az ökológiai szőlőtermesztés növényvédelmi módszereinek bemutatását László Gyulától, a Biocont Magyarország Kft. vezetőjétől hallhatták a megjelentek, majd a Vindependent és a Pendits Kft. képviselője, Wille-Baumkauff Márta osztotta meg tapasztalatait az ökológiai szőlőgazdaság éves munkálatairól, metszés, permetezés, talajvédelem, takarónövényzet témákban.

A külföldi vendéglátó, Dr. Uwe Hofmann az ökológiai szőlőművelés legfontosabb alapelveiről és gyakorlati megvalósításukról, valamint a termézetes talajtápanyag-utánpótlás kérdéseiről tartott előadásokat.

A csupán mechanikailag művelt vagy fűvel takart szőlősorköz-megoldásokhoz képest a fajgazdag takarónövényzet alkalmazásának előnyeit, lehetőségeit és hazai tapasztalatait ismét László Gyula ismertette, majd ehhez közvetlenül kapcsolódott Dr. Drexler Dóra előadása, melyből az ÖMKi fajgazdag sorköz-takaró-növényzet kísérleteinek előzetes eredményeit és a további terveket ismerhették meg a jelenlevők.

A záró előadásban Gere Attilát, a Gere Attila Pincészet vezetőjét hallhatták a megjelentek. A sikeres villányi bioborász elmesélte, miért állította át mára a teljes birtokát ökológiai szőlőtermesztésre, és milyen tapasztalatai voltak a teljes átálláshoz vezető néhány évben.

TAKARÓNÖVÉNYZET- KÍSÉRLETEK AZ ÖMKI-NÉL

Az ÖMKi szőlősorköz-takarónövényzet kísérletei 2012 tavaszán indultak, gyakorló szőlősgazdák, valamint természetvédelmi és biológus szakemberek bevonásával. Külön-

böző magkeverékeket teszteltek a bevetetlen sorokkal összehasonlításban. Az ideálisnak tekintett keverék 1. a térségben honos, 2. alacsony növésű, 3. jó talajtakaró képességű, 4. lehetőleg évelő és hosszan virágzó, 5. a kereskedelmi forgalomban beszerezhető, 6. szárazságtűrő és 7. különböző gyökeresedési típusú, illetve gyökérmélységű gyepi fajokból áll. A fűféléket a sűrű, a csapadékvíz mélyebb talajrétegekbe való beszívargását gátló gyökérszövedékük miatt csak kisebb

keverékarányban alkalmazták, és csak csomós növekedésű, szárazságtűrő fűfajok kerültek a keverékbe. A kísérlethez az előzetes ismeretek alapján és a szőlősgazdákkal való egyeztetést követően egy pillangós és egy füves-gyógynövényes keveréket állítottak össze. A kísérletben harmadikként használt keverék a Biocont Magyarország Kft. által forgalmazott, kifejezetten a fajgazdag szőlősorköz-növényzet kialakítására alkalmas keverék, mely az ECOWIN projekt fejlesztési eredménye. A vetési kísérletben összesen 8 partner vett részt, 10 kísérleti parcellával, biztosítva, hogy az eredmények szélesebb körben is alkalmazhatók legyenek.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy az évelő, fajgazdag szőlősorköz-növényzet létrehozására tett kísérlet eredményesnek mondható. Az átlagosnál jóval szárazabb és melegebb 2012-es év ellenére a tavasszal ve-

tett növények kicsíráztak, megtelepedtek, és nyárra jelentős borítást értek el. A keverékek gyomelnyomó képessége területenként nagy eltérést mutatott, amit a talajadottságok különbözősége magyarázhat. A Biocont-Ecwin és a pillangós keverékek között a növényzeti felvételezés alapján az első évben nem volt lényeges különbség fajszám és gyomelnyomó képesség tekintetében. A füves-gyógynövényes keverék eddigi gyomvisszaszorító képessége a másik két keverékhez képest azonban gyengébb volt. A kísérletbe bevont gazdák az eddigi tapasztalatok alapján megfelelőnek találták a keverékek magasságát és megtelepedési erélyét. A vizsgálati parcellák egy részén tapasztalható csökkent gyomelnyomó képességet a gazdák érzékelték, a füves-gyógynövényes keveréket az első év tapasztalatai alapján egyelőre korlátozottan tartották alkalmazhatónak ezeken a birtokokon. Már látható, hogy a keverékek megbízható értékeléséhez és a szőlőnövénnyre gyakorolt hatásának megítéléséhez a vizsgálatok folytatása, és a vetett területek vegetációváltásainak további nyomon követése szükséges. Az ÖMKi szándékai szerint a kísérlet tovább folyik a 2013-as évben is.

A vendégektől már a helyszínen rengeteg pozitív visszajelzés érkezett, az eseményt záró, elégedettséget felmérő kérdőívekből pedig az tűnik ki, hogy a képzés sikerén túl is több, kapcsolódó téma megvitatását, hasonló, tudást bővítő és kapcsolatokat építő rendezvény megszervezését tartják szükségesnek a résztvevők.

A szervezők ezúton szeretnének köszönetet mondani a résztvevőknek, előadókknak és a helyszín házigazdáinak azért, hogy aktívan járultak hozzá a konstruktív és jó hangulatú képzés megvalósulásához.

Az előadások anyagai és további információk, képek a rendezvényről, valamint az ÖMKi kísérleteinek részletei elérhetők az ÖMKi honlapján: www.biokutatas.hu

DR. ILYÉS ESZTER

Dr. Ilyés Eszter 1979. június 14-én született, Budapesten. Az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen szerzett biológus és angol szakfordító diplomát. Kezdetől fogva hatalmas lelkesedéssel és elhivatottsággal fordult szakmája felé. A vácrátóti MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet munkatársaként részt vett a Magyarország növényzeti örökségét felmérő program előkészítésében és a megvalósításában. 2009-ben a Zólyominé Barna Piroska Alapítvány díjazottja lett. 2010-ben megvédte doktori dolgozatát „A magyarországi félszáraz gyepek fajösszetételének és minőségi jellemzőinek vizsgálata” címmel. Tudományos eredményeit számos hazai és nemzetközi publikáció, konferencia előadás és poszter jelzi. Célként tűzte ki, hogy növény-ökológiai ismereteit az alkalmazott kutatás révén a fenntartható mezőgazdasági gyakorlat szolgálatába állítja. 2012 februárjától az ÖMKi munkatársaként az őshonos fajokból álló ökológiai gyeppgazdálkodás és sorköz-növényesítés projektet vezette. Emlékét őrizzük.